

Univerzitetski klinički centar Tuzla
Medicinski fakultet Tuzla ♦ Univerzitet u Tuzli ♦ Ul. Trnovac bb ♦ 75000 Tuzla ♦ BiH

DEPRESIVNOST KOD REUMATSKIH BOLESNIKA DEPRESSION IN PATIENTS WITH RHEUMATIC DISEASE

Nedima Kapidžić-Bašić ♦ Šahza Kikanović ♦ Azra Karabegović
Lejla Aščerić ♦ Hajrija Selesković ♦ Suada Mulić ♦ Nevzet Mujić ♦ Dževad Džananović

Depresivnost je bolest koju odlikuje sniženje raspoloženja, osjećaj umora, bezvrijednosti i reducirano samopouzdanje. Ona često prati hronične reumatske bolesti.

Cilj rada je da se ispita prisustvo depresivnosti kod bolesnika sa različitim reumatskim bolestima: reumatoidnim artritismom (RA), osteoartritismom (OA) i vertebralnim lumbalnim bolnim sindromom (Sy LS) i utvrdi postoji li razlike između njih.

Ispitivanje je izvršeno na 66 reumatskih bolesnika (3 grupe od po 22 bolesnika sa RA, OA i Sy LS). Bolesnici su popunjavali 3 upitnika. Prvi upitnik je sadržavao pitanja o obrazovanju, zanimanju, bračnom statusu, ekonomskoj situaciji, mogućnosti druženja sa porodicom i prijateljima. Drugi upitnik je bio za ispitivanje prisustva depresije i korištena je Samoprocjenska skala za depresiju (SDS) po Zungu, modifikacija 1991, koja ima 4 stepena (normalan, minimalna, umjerena i teška depresija). Treći upitnik je bio za ispitivanje funkcionalne sposobnosti i za bolesnike sa RA je korišten Health Assessment Questionnaire (HAQ), za bolesnike sa OA Lequesne index, a za Sy LS Oswestry indeks. Prosječna starost bolesnika sa RA je bila 57,1 godina, sa OA 64,4 godine, sa Sy LS 54,0 god. Ispitivani bolesnici u sve tri grupe su bili uglav-

nom ženskog spola i niskog obrazovanja. Kao lošu ekonomsku situaciju je navelo 45% bolesnika sa RA, 26% bolesnika sa OA i 27% bolesnika sa Sy LS. Funkcionalna sposobnost bolesnika je bila umanjena, a smanjeni su i socijalni kontakti i svedeni samo na užu familiju. Prosječna vrijednost HAQ je bila 1,90, Lequesne 16,0, Oswestry 37,2. Najveći broj bolesnika sa depresijom je nađen kod Sy LS, 90%, ali je većina od tih sa minimalnom do umjerenom depresijom. U bolesnika sa RA je depresija prisutna u 80% bolesnika, a najteži oblici depresije su nađeni u 40% bolesnika. Depresija je najrjeđa kod bolesnika sa OA, a i tada je to uglavnom najblaži stepen depresije.

Depresija je prisutna kod većine ispitivanih reumatskih bolesnika, što nije neobično obzirom da te bolesti prati bol i funkcionalna onesposobljenost. Najteži oblici su bili kod reumatoidnog artritisa. Uzrok tome nije samo sistemski karakter bolesti, nego i socioekonomski uslovi. Reumatolog bi morao uvijek misliti na mogućnost pojave depresije, tražiti je, jer je često skrivena i uključiti odgovarajuću terapiju, jer ako je neliječena ona znatno može smanjiti djelovanje ostale reumatološke terapije.

Ključne riječi: depresija, reumatoidni artritis, osteoartritis, lumbalni bolni sindrom